

Karjera Latvijas armijā: Sievietes pieredze, izaicinājumi un panākumi

Zemessardzes 3. Latgales brigādes štāba personālsastāva un administrēšanas daļas priekšiece majore Vineta Jirgensone.

Gundas Katrīnas Voveres foto

Gunda Katrīna Vovere

Zemessardzes 3. Latgales brigādes štāba Personālsastāva un administrēšanas daļas priekšiece majore Vineta Jirgensone ir dienestā jau teju trīsdesmit gadus. Gājusi cauri profesionāliem izaicinājumiem, daudz mācījusies un pat viesojusies Amerikas Savienoto Valstu Pentagonā. Vineta Jirgensone dalās, kā nonākusi no teoloģijas līdz dienestam Latvijas armijā un kā ir būt sievietei tik izteikti vīrišķīgā darba vidē, laužot stereotipus gan par sievietēm, gan profesionālo dienestu.

Kā sākās jūsu karjera Latvijas armijā?

– Kā jau daudziem jauniem cilvēkiem, kad jāizvēlas nākotnes profesija, tas nebija apzināts lēmums pievienoties Latvijas armijai. Es biju tikko pabeigusi studijas un ieguvusi bakalaura grādu teoloģijā. Tas bija 1997. gads, ņemot vērā to, cik tas bija grūts periods valstī, bija sarežģīti atrast darbu, vēl jo vairāk sievietei ar bakalaura grādu tik specifiskā zinātnē. Tas bija laiks, kad arī luterāņu baznīcas atteicās ordinēt sievietes par mācītājiem. Vasarā pēc izlaiduma es aizbraucu uz mājām Madonas novadā ar savu diplomu un jutos kā no laivas izmesta. Absolūti nejausi vietējā avīzē ieraudzīju reklāmu ar aicinājumu augstskolu absolventiem pievienoties Nacionālajai Aizsardzības akadēmijai un kļūt par Latvijas armijas virsnieku. Mācību ilgums bija tikai viens gads, stipendija bija piecdesmit latu, kas tajā laikā bija pieklājīga nauda, jo citās augstskolās studējot stipendijā varēja saņemt tikai septiņus latus. Turklāt pēc tam bija garantēts darbs, tāpēc tas šķita ļoti vilinoši. Manā kursā bija 15 cilvēki, no kuriem trīs bija sievietes. Man liekas, sākumā man bija tāds idealizēts priekšstats par šo profesiju – cilvēki formstērpos, viss skaisti un disciplinēti, bet realitāte ieslēdzas, kad nonāc tajā vidē. Tomēr es noteikti nevaru teikt, ka esmu vilusies savā izvēlē. Absolvējot Nacionālo Aizsardzības akadēmiju, man piedāvāja tur palikt un pildīt dienestu kā preses virsniekam jeb

strādāt ar ārējiem sakariem – ar presi, masu medijiem, organizēt vizītes, starptautisko sadarbību u. c. lietas. Tur es nodienēju līdz 2007. gadam. Lielākoties mans dienests tika aizvadīts dažādās Rīgas vienībās. 2018. gadā es aizbraucu uz četrus mēnešus ilgiem kursiem Lietuvā. Biju šķīrusies un šajosursos iepazīnos ar savu otro vīru, tāpēc meklēju iespējas savu dienestu turpināt Latgalē. Tā es sāku dienēt Zemessardzes 3. Latgales brigādē.

Pastāstiet, kāds ir ceļš līdz majores pakāpei.

– Skolas laikā es apguvu vācu valodu, armija bija tā vieta, kur es iemācījos angļu valodu, kas ir ļoti svarīgi, dienējot un kāpjot pa karjeras kāpnēm. Savas angļu valodas zināšanas esmu papildinājusi ne reizi vien šo gadu laikā, ārzemēs apguvusi dažādus kursus par sabiedriskajām attiecībām. Pēc pamatpamācības, lai iegūtu kapteiņa pakāpi, Nacionālajā Aizsardzības akadēmijā izgāju jaunākā štāba virsnieka kursu jeb, vienkāršāk sakot, kapteiņa kursu. Lai iegūtu jau nākamās pakāpes, ir jāsasniedz noteikts angļu valodas zināšanu līmenis. Tad Lietuvā apguvu vecākā komandējošā sastāva kursu virsniekiem, kas ir priekšnosacījums, lai varētu doties uz Baltijas Aizsardzības koledžu. To pabeidzot, ir iespēja iegūt pulkvežleitnanta pakāpi, kur arī šobrīd esmu apstājusies. Pavašarī biju Amerikā, kur apguvu personālvadību un visu, kas ar to saistīts, lai iepazītu tieši Amerikas

sistēmu un kārtību. Personālvadība ir kļuvusi par manu armijas specialitāti.

Kādas ir lielākās mācības, ko esat guvusi savā dienestā?

– Es domāju, ka manas gūtās mācības ir universālas, līdzīgi tām, ko jebkurš cilvēks gūst dzīves laikā. Tā ir pārbaude ar varu un naudu. Esmu saskārusies ar to, kā cilvēks mainās, iegūstot šīs lietas. Un man ir nācies izjust to sliktu pusi uz savas ādas, kad cilvēks savas varas apziņu izspēlē uz tevis. Tu nevienā situācijā nedrīksti zaudēt cilvēcību pret saviem padotajiem un ieslīgt savā augstprātībā pret pārējiem. Es kā virsniece, vecākā virsniece vai majore, neizbēgami esmu nonākusi priekšnieka pozīcijā, tad ir labi atcerēties tos momentus, kad tu pats esi bijis kādam padotais un cilvēks nav spējis labi tikt galā ar šo varas un naudas lomu, izaicinājumu.

Kādas ir galvenās grūtības, ar kurām saskaras sieviete militārajā dienestā, un kā tās tiek pārvarētas?

– Es domāju, ka tas ir ļoti individuāli. Meitenes un sievietes mēdz būt dažādas, tieši tāpat kā puīši, katram ir savas stiprās un vājās puses. Bet man personīgi vislielākās grūtības ir sagādājuši gan fiziskie izaicinājumi, gan mentālie. Fiziski grūti man bija pašā sākuma fāzē, kad iestājos Nacionālajā Aizsardzības akadēmijā, patiesībā mēnesi pirms izlaiduma es piedzīvoju momentu, kurā biju gatava atmet visam ar roku un padoties. Mēs bijām Ādažu poligonā mācībās, mums tur vajadzēja nedēļu dzīvot, un tas bija oktobris. Bija auksts, lietains. Tolaik nebija ūdensnecaurlaidīgi formas tērpi, bija parasti, auduma, un es biju izmirkusi līdz pēdējai vīlei. Es stāvēju nakts sardzē, lija lietūs, un es domāju par to, ka man vēl nedēļa šādi jādzīvo. Biju pilnībā ārpus savas komforta zonas, un man tas kļuva neizturami. No citām meitenēm arī esmu dzirdējusi, ka visgrūtākie brīži ir, kad tev nedēļu jāguļ slapjos ierakumos... Bet tajā brīdī mani glāba mani kursa biedri, kuri sameklēja sausu veļu, un es pārdomāju. Tas ir par fiziskajiem izaicinājumiem, bet mentāli grūti paliek tajos nākamajos līmeņos. Piemēram, kad devos uz kursiem Amerikā vai Lietuvā, bija mācību priekšmeti, kurus man bija grūti apgūt un saprast, bet kaut kā ar tiem ir jāietiek galā. Tie bija taktikas, pretgaisa aizsardzības plānošana vai inženieru šķēršļu plānošana, tādi tehniskie priekšmeti, kuros ir jāpārzina ieroči, to spējas, lai vispār varētu plānot. Tas man sagādāja grūtības, jo es vairāk vai mazāk esmu bijusi tādos amatos un specialitātēs, kas ir tālu no tehniskām lietām. Toties man labāk padodas humanitārās zinātnes, un tā ir mana priekšrocība citās situācijās. Latvijas armija ir milzīgs mehānisms, kurā ir neskaitāmi zobrati jeb novirzieni. Personālvadībā mums ir militāro amatu katalogi, kuros ir ap trīsdesmit dažādām specialitātēm jeb lielās funkcionālās jomas. Un zem katras no tām ir vēl specialitātes. Sanāk, ka

Foto no Vīnetas Jirgensones personīgā arhīva

Vineta Jirgensone saņem sertifikātu Amerikas Savienotajās Valstīs

mums ir vajadzīgi simtiem dažādu jomu speciālisti. Tāpēc es teiktu, ka neatkarīgi no dzimuma un katra spējam jebkuram var atstāties vieta Latvijas armijā.

Kas jūs motivē grūtos brīžos?

– Mani motivē mērķa apziņa. Viena lieta ir, kad tev dienesta biedri palīdz saprast vai iedrošina. Bet tev pašam ir jāapzinās savs mērķis, uz kuru tu ej, – tu gribi pabeigt mācības, iziet kursu. Un nevar mest plinti krūmos vai sēdēt un raudāt. Ir vienkārši jāiet un jādara, pat ja liekas, ka es to nevaru, man nesanāk. Zini, kā var apstāties ziloni? Pa gabaliņam! Reizēm ir labāk nevis skatīties uz to lielo mērķi, bet tuvoties tam pa vienam solim un skatīties tikai uz šo vienu soli, kas ir jāspēr.

Kādas īpašības ir būtiskas veiksmīgam dienestam militārajā karjerā?

– Mērķtiecīgums, nedrīkst ieslīgt kūtumā un panīkumā. Tev ir jāurda sevi pašam. Ir jābūt spējam iziet no komforta zonas un jābūt vēlmei nepārtraukti virzīties uz priekšu. Ir jābūt mobilam, jārekinās ar to, ka var nākties būt ilgstoši prom no mājām un ģimenes kādās mācībās,ursos, misijās.

Fakti par Zemessardzes 3. Latgales brigādi:

- Zemessardzes 3. Latgales brigāde sargā Latvijas un NATO austrumu robežu. Brigādes atbildības teritorija ietver 11 pašvaldības, un tā robežojas ar Lietuvu, Krieviju un Baltkrieviju.
- Zemessardzes 3. Latgales brigādes atbildībā ir seši bataljoni: Zemessardzes 32. kājnieku bataljons ar bataljona štābu Rēzeknē, Zemessardzes 34. kājnieku bataljons ar bataljona štābu Daugavpilī, Zemessardzes 35. kājnieku bataljons ar bataljona štābu Preiļos, Zemessardzes 36. kaujas atbalsta bataljons ar bataljona štābu Lūznavā, Zemessardzes 55. kājnieku bataljons ar bataljona štābu Aizkrauklē un Zemessardzes 56. kaujas nodrošinājuma bataljons ar bataljona štābu Jēkabpilī.
- Zemessardzes 3. Latgales brigādes štābs ir dislocēts Rēzeknē.
- Zemessardzes 3. Latgales brigāde ir dibināta 1992. gada 30. jūnijā.
- Zemessardzes 3. Latgales brigādes devīze ir "Nem, Tēvzeme, tavu esmu viss!", tā ir ieausta brigādes karogā.
- No 2021. gada 12. jūlija līdz šim brīdim, ar nelieliem pārtraukumiem, Nacionālie bruņotie spēki, tajā skaitā Zemessardzes 3. Latgales brigāde, sniedz atbalstu Valsts robežsardzei pie Latvijas–Krievijas un Latvijas–Baltkrievijas robežas, lai veiktu nelegālās imigrācijas atturēšanas pasākumus, un iesaistās austrumu robežas militārās stiprināšanas un pretmobilitātes plāna īstenošanas pasākumos.
- Zemessardzes 3. Latgales brigādē sievietes ir 21 % no kopējā personālsastāva skaita.

Faktus sagatavoja Zemessardzes 3. Latgales brigādes štāba Komunikācijas daļas virsniece (eksperte) virsleitnante Ruta Bernāne. ■

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «Karjera Latvijas armijā: Sievietes pieredze, izaicinājumi un panākumi» saturu atbild SIA «Vīetējā»».

MAF
Mediju atbalsta fonds